

ZNACZENIE BAJKI DLA ROZWOJU DZIECKA W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

Słynna włoska psychoanalitik Maria Valcarengi, autorka wielu książek/bajek dla dzieci uważa, że „(...) do sześciu lat powinno się codziennie opowiadać dziecku co najmniej jedną bajkę”.

Książka często jest określana jako *skarbnica wiedzy, przyjaciel człowieka*. Dlaczego ma tak znaczący wpływ na rozwój dziecka zwłaszcza w okresie wieku przedszkolnego? Jest to okres, w którym dziecko doznaje pierwszych przeżyć emocjonalnych, dokonuje pierwszych obserwacji i gromadzi swoje spostrzeżenia, doświadczenia, zdobywa wzorce postępowania.

MÓWI SIĘ, ŻE CZYTANIE BAJEK UBOGACA DZIECKO W DZIEWIĘĆ DIAMENTÓW:

1. Książka pobudza rozum do myślenia. Dokonując oceny postępowania postaci występujących w bajkach, dziecko zdobywa umiejętność samooceny, uczy rozróżniać prawdę od fałszu.
2. Pomaga zmierzyć się z własnymi lękami i zwyciężyć je. Po pierwsze - poprzez swój symboliczny język. Mówiąc: *las, ogień, wilkołak, czarownica, bagna* – postaci i wyobrażenia są odzwierciedleniem wewnętrznych stanów, wcieleń, wad, które trudno byłoby wyrazić przy pomocy realistycznych opowieści. Odwołanie się do symbolu jest o wiele ciekawsze. Symbol zawiera w sobie tę umiejętność że w zwięzły sposób potrafi przedstawić stan lęku, opisuje go w taki sposób, który pozwala dziecku na skontrolowanie jego emocji i zapanowanie nad nimi. Po drugie – bajki pomagają w przezwyciężeniu lęku, gdyż zawsze dobrze się kończą. Poprzez swoje szczęśliwe zakończenie dodają dziecku wiele otuchy, zapału i odwagi.
3. Ułatwia dziecku poznawanie siebie samego i porządkowanie chaosu uczuć. Uczy odróżniać dobro od zła, wyzbywa egoizmu, uwrażliwia na cierpienia innych
4. Poprzez zabawę w łatwy sposób pomaga mu rozwijać swoje słownictwo.
5. Ma właściwości terapeutyczne – uspokaja, a sytuacje komiczne wywołają śmiech i napędzają radością.
6. Poprzez konkretnie zarysowany obraz, uświadamia dziecku korzyści wypływające z dobrego zachowania.
7. Pobudza fantazję i rozwija umiejętności twórcze. Usłyszane treści inspirują swobodne zabawy dzieci. Dziewczynki chętnie wcielają się w role tańczących księżniczek w

sukniach balowych, chłopcy - w role rycerzy, bądź innych znanych postaci które inspirują do tańca, podskoków oraz biegów.

8. Umożliwia rodzicom pogłębianie relacji między nimi a dzieckiem. Głos mamy albo taty to głos najważniejszy w życiu dziecka. Rodzice czytający książkę/bajkę swojemu dziecku, wpatrujący się w jego twarz, głaszczący je po twarzy ...nie ma lepszego sposobu na bliskość. Twierdzi się, że czytanie książek/ opowiadanie bajek to „*najintymniejsza relacja wychowawcza*”.
9. Fakt, że opowiadania, bajki kończą się zawsze pomyślnie sugeruje dziecku optymistyczną wizję życia: bajka kończy się zawsze pomyślnie pomimo różnorodnych perypetii bohater obdarzony jest zawsze długim i szczęśliwym życiem.

Co to jest bajka?

Dla nas dorosłych jest to po prostu fikcyjna opowieść, w której bohaterowie przeżywają przeróżne historie.

Jednak nie dla dziecka?

Dla niego to coś więcej? To świat, w którym może ono pozostawić swoje emocje. Może bezpiecznie przeżyć lęk, strach, złość, radość, smutek, żal, szczęście. To bohaterowie, z którymi dziecko się utożsamia. To oni od najmłodszych lat uczą je jak zachować się w wielu trudnych sytuacjach. Co zrobić, jak zareagować, pomagając mu zbudować poczucie swojej wartości i sprawczości. Często nam dorosłym wydaje się, że tak prosta czynność jak czytanie bajki jest marnowaniem cennego czasu, którego przecież mamy tak niewiele.

Nic bardziej mylnego!

Badania przeprowadzone przez wspaniałych naukowców życia - RODZICÓW, dowodzą, iż codzienne czytanie bajek lub innych utworów literackich dzieciom jest kluczem do wiedzy i sprawności umysłu. Jest to pokarm dla ich intelektu, psychiki, wyobraźni, logicznego myślenia, rozwoju słownika dziecka. Prosta czynność jaką jest czytanie pozwala rozwinąć szereg umiejętności niezbędnych chociażby w szkole. Pozwala ćwiczyć umiejętność skupienia uwagi, koncentracji, analizy i syntezy słuchowej, logicznego myślenia oraz kojarzenia przyczynowo-skutkowego. Wzbogaca słownictwo oraz umiejętności wypowiedzenia się poprzez np. formułowanie wniosków. Uczy zachowań społecznych jak i wrażliwości na innych. Istotne jest to, że oprócz tych wszystkich niezwykle ważnych zalet, najważniejszą z nich jest budowanie silnych relacji między rodzicami i dziećmi. Relacje te

budowane od najmłodszych lat stanowią ważny fundament pod przyszłe, dorosłe relacje dziecka z rodzicami, ale przede wszystkim z innymi ludźmi.

Dziś, w XXI w. na świecie istnieją miejsca, w których dzieci NIGDY nie widziały książki, którym nigdy NIKT nie przeczytał ani jednej bajki.

ZŁOTA LISTA książek polecanych przez Fundację „ABCXXI - Cała Polska czyta dzieciom”

Kategorie wiekowe należy rozumieć jako sugerowaną dolną granicę wieku dziecka przy czytaniu mu na głos.

Wiek 0- 4 lata:

Marta Bogdanowicz (opracowanie) - Rymowanki - przytulanki Paulette Bourgeois,

Brenda Clark - seria o Franklinie

Jan Brzechwa - Wiersze i bajki

Gilbert Delahaye - seria o Martynce

Barbara Gawryluk - Dżok, legenda o psiej wierności

Danuta Gellnerowa – Cukrowe miasteczko

Anita Głowińska – Kicia Kocia (seria)

Dimiter Inkiow - Ja i moja siostra Klara (seria)

Czesław Janczarski - Miś Uszatek

Janosch - Ach, jak cudowna jest Panama (seria)

Astrid Lindgren - Lotta z ulicy Awanturników

Hanna Łochocka – O wróbelku Elemelku

Sam McBratney - Nawet nie wiesz, jak bardzo Cię kocham

Nele Most, Annet Rudolph - Wszystko moje; Co wolno, a czego nie wolno

Sven Nordqvist – Kiedy mały Findus się zgubił (seria)

Beata Ostrowicka - Lulaki, Pan Czekoladka i przedszkole; Ale ja tak chcę!

Joanna Papuzińska - Śpiące wierszyki

Eliza Piotrowska – Bajka o drzewie

Renata Piątkowska - Opowiadania z piaskownicy

Annie M.G. Schmidt – Julek i Julka (seria)

Małgorzata Strzałkowska – Zielony, żółty, rudy, brązowy

Julian Tuwim - Wiersze dla dzieci

Wojciech Widłak - Pan Kuleczka (seria)

Wiek 4-6 lat:

Florence Atwater, Richard Atwater - Pan Popper i jego pingwiny

Hans Christian Andersen - Baśnie

Wiera Badalska – Ballada o kapryśnej królownie

Grażyna Bąkiewicz - Kosmiczni odkrywcy - Franio i jego babcia

Jan Brzechwa – Pan Drops i jego trupa

Wanda Chotomska – Wiersze; Pięciopsiaczki

Carlo Collodi - Pinokio

Vaclav Čtvrtek - Bajki z mchu i paproci; O gajowym Chrobotku, Podróże furmana Szejtrocza

Iwona Czarkowska – Biuro zagubionych zabawek

Dorota Gellner – Przedszkolakom

Eva Janikovszky – Gdybym był dorosły

Grzegorz Janusz – Misiostwo świata

Hanna Januszewska – O Pleciudze

Roksana Jędrzejewska-Wróbel – Sznurkowe historie, Małeńkie Królestwo królowy Aurelki

Lucyna Krzemieniecka - O Jasiu Kapeluszniku

Åsa Lind – Piaskowy Wilk

Astrid Lindgren - seria o Pippi Pończoszance; Emil ze Smalandii

Hugh Lofting - seria o Doktorze Dolittle

Beata Majchrzak - Opowieść o błękitnym psie, czyli o rzeczach trudnych dla dzieci

Kornel Makuszyński - Przygody Koziołka Matołka

Małgorzata Musierowicz - Znajomi z zerówki

Alan A. Milne - Kubuś Puchatek, Chatka Puchatka

Pija Lindenbaum - Nusia i bracia łośie (seria)

Renata Piątkowska - Na wszystko jest sposób ; Nie ma nudnych dni

Zofia Rogoszówna – Dzieci Pana Majstra

Ulf Stark – Cynamon i Trusia. Wiersze o złości i radości (seria)

Małgorzata Strzałkowska - Leśne Głupki; Wiersze do poduchy, Wyliczanki z pustej szklanki

Anna Świrszczyńska – Dziwny tygrys ●; O chciwym Achmedzie

Julian Tuwim – Pan Maluśkiewicz i wieloryb

Danuta Wawiłow – Wiersze Max Velthuijs - Żabka i obcy

Wiek 6 - 8 lat:

Heather Amery - Mity greckie dla najmłodszych

Marcin Brykczyński - Ni pies, ni wydra

Jan Brzechwa - Pchła Szachrajka; Szelmostwa Lisa Witalisa; Baśń o korsarzu Palemonie

Sebastian Cichocki – S.Z.T.U.K.A. Szalenie zajmując twory utalentowanych i krnąbrnych artystów
Wanda Chotomska - Wanda Chotomska dzieciom

Dorota Gellner – Krawcowe; Zając

Hanna Gill-Piątek

Henryka Krzywonos - Bieda. Przewodnik dla dzieci

Kamil Giżycki - Wielkie czyny szympansa Bajbuna Mądrego

Frances Hodgson Burnett - Mała księżniczka

Tove Jansson - seria o Muminkach

Roksana Jędrzejewska-Wróbel – Kosmita

Grzegorz Kasdepke – Detektyw Pozytywka

Erich Kästner - 35 maja

Ludwik Jerzy Kern - Wiersze dla dzieci; Ludwik Jerzy Kern dzieciom; Ferdynand Wspaniały

Astrid Lindgren - Dzieci z Bullerbyn; Mio, mój Mio

W. Markowska, A. Milska - Baśnie z dalekich wysp i łądów

Daniel Mizieliński, Aleksandra Machowiak - D.O.M.E.K.

Anna Onichimowska - Najwyższa góra świata Grey Owl - Przygody Sajo i małych bobrów

Joanna Papuzińska - Asiunia

Roman Pisarski – Wyrwidąb i Waligóra

Igir Sikirycki – Jak drwal królem został

Ulf Stark – Czy umiesz gwizdać, Joanno?

Małgorzata Strzałkowska - Rady nie od parady; Wiersze, że aż strach; Gimnastyka dla języka

Barbara Tylicka - Generał Ciupinek

Danuta Wawiłow, Oleg Usenko – Bajka o stu królach Lulach

Anne Cath. Westly - 8+2 i ciężarówka ●; 8+2 i domek w lesie

Praca zbiorowa - Śpiewająca Lipka. Baśnie Słowian Zachodnich

Opracowanie: Violetta Drożdżynska